

проаналізувати використання запозичень в сучасних ЗМІ (на прикладі газети «Відомості») і виявити закономірності їх використання.

Серед причин запозичень можна виокремити наступні: політичні, економіко-промислові та культурні зв'язки між народами; потреба деталізувати поняття; тенденція до заміни споконвічного словосполучення одним словом (снайпер – замість «влучний стрілець»); потреба в найменуванні нових явищ, предметів і т.д., нові реалії – нові слова (плейер).

Але повертаючись до теми статті, слід зазначити, що головна проблема запозичення – сліпе копіювання, невиправдане потребами україномовної комунікації.

У першу чергу помилки полягають у невиправданому використанні запозичених слів, що завдає великої шкоди художньому мовленню, воно знецінюється. Також є такий різновид лексичної помилки, як плеоназм. Наприклад, внутрішній інтер'єр, дивний парадокс та інші. Варваризація мови – розширення вживання слів, не до кінця освоєних українською мовою.

Невмотивоване використання іноземної мови приводить до неясності мови широкому колу читачів, важкості сприйняття перевантажених запозиченнями текстів, порушенню стилю.

Найчастіше в газеті «Відомості» зустрічаються запозичення з таких тематик: 1) суспільно-політична лексика: депутат (лат.), консиліум (лат.), парламент (англ.), митного (англ.); 2) фінансово-економічна лексика: інфляція (лат.), бенефіціар (англ), холдинг (англ), тренд (англ.), кластер (англ), реновація (лат.), корпорація (лат.); 3) кулінарна лексика: піца (іт.), капрезе (іт.), министроне (іт.), фуа-гра (фр.); 4) лексика моди: принт (англ.), денім (фр.), кеди (англ.), піджак (англ.); 5) наукова лексика: консиліум (лат.), аномалія (грец.), рефракція (лат.).

Квітчатка С.
НТУ «ХП»

СЛЕНГ

Сленг – молодіжний жаргон – настільки поширене явище, що словосполучення «сучасний жаргон» асоціюється у мовців саме з ним. Ми є свідками нової хвилі активізації сленгу (після трьох попередніх у ХХ ст.: у 20-і рр., 50-і рр., 79-80 рр.), що цілком відповідає природі функціонування цього маргінального в архісистемі мови явища. Про хвильовість сленгу ще у 60-і рр. писав Д. Ліхачов, пов'язуючи активізацію соціальних діалектів в ретроспективі з перехідними явищами в житті суспільства загалом. Обставини нашого життя свідчать на користь такого твердження.

Сучасний молодіжний жаргон як різновид соціального діалекту за своєю суттю той самий, що й жаргони попередніх років. Мається на увазі насамперед ось що. По-перше, він обслуговує певну соціальну групу, що є його творцем та носієм (і зрозумілий саме їй). По-друге, він значною мірою використовує засоби попередніх етапів свого функціонування, причому не лише власне

молодіжного, а й, головно, жаргону злодіїв, кримінальних злочинців, тобто прослідковується певна наступність (хоча динамізм – іманентна риса цього типу діалектів). Наприклад, ще з 20-х років (періоду безпритульних дітей, безробітної молоді) відомі такі слова: антон – сторож, бабка – целковий (сучасне бабки, тобто гроші взагалі), ажур – порядок, алкан – п'яниця тощо. З 50-х років (періоду так званих стиляг) відомі триндьож – пуста балаканина, бути на стрьомі – бути на сторожі, пильнувати під час якогось заходу, шухер – заклик до втечі з місця подій. Із 70-х – 80-х років (періоду хіпі) знаємо скипати – іти геть, розклад – ситуація, фенька – браслет із бісеру, розборка – з'ясування стосунків, тусовка – зібрання хіпі. Жаргонні утворення і далі постійно оновлюються, модифікуються, урізноманітнюються. І не дивно, адже жаргон – це мовна гра. Порівняймо розгалужені синонімічні ряди: торба – гаплик – хана – труба – глина – слива – ландиш, тобто кінець, крах чогось; герла – матильда – клава – тьолка – тітка, тобто дівчина.

Сучасний молодіжний жаргон має типову стилістичну маркованість: знижено-грубувату, вульгарну, фамільярну, що й забезпечує йому експресію в іронічно-жартівливому ключі. Досить часто жаргонізми творяться на основі метафори, метонімії, синекдохи. Напр.: ласти – ноги; лопати – руки, чан – кумпол, башка – гризло – чайник – голова; рило – пачка – будка – обличчя; хавальник – рот; вшиганялка – гребінець; шпала – висока людина; знюхатися – успішно встановити зв'язок між модами.

Таких утворень загалом небагато, причому їх позитивне стилістичне забарвлення значної мірою нейтралізується типовою для жаргону установкою на зниженість, грубуватість.

Клименко В.
НТУ «ХПІ»

«УКРАЇНА» – ЦЕ НЕ «ОКРАЇНА»

Назва нашої країни УКРАЇНА з'явилася в останній чверті XII ст. Уперше в Іпатському списку «Повісті минулих літ», де літописець розповідає про смерть переяславського князя Володимира Глібовича у 1187 р., сказано: «І плакали по ньому всі переяславці... За ним же Україна багато потужила». Через два роки, у 1189 р., було відзначено, що князь Ростислав приїхав «до України Галицької».

Походження назви *Україна* здавна привертало увагу вчених, але однозначного пояснення їй досі немає. Одні дослідники пов'язували її зі словами *край* «найвіддаленіша від центру частина території, околиця», *у* (= біля) *краю*, тобто «погранична територія», інші – з іменниками *край*, *країна* у значенні «рідний край, своя країна, рідна земля; земля, населена своїм народом».

Найвірогіднішою й найпереконливішою слід вважати версію, яка пов'язує назву *Україна* зі словами *край*, *країна*, хоч зв'язок цей не прямий, а значно складніший.